

INDEX

TOMI TERTII

TRACTATUS DE FIDE

Prooemium.....	5
DISSERT. I. — <i>De objecto fidei</i>	8
ART. I. — Quodnam sit objectum fidei?.....	ibid.
ART. II. — In quod sit ultima resolutio fidei nostræ?.....	11
ART. III. — Utrum fidei possit subesse falsum?.....	18
ART. IV. — De obscuritate in objecto fidei et evidentia in attestante.....	19
<i>Petes</i> 1° utrum objectum fidei sit necessario obscurum et invidens.....	ibid.
<i>Petes</i> 2° quomodo obscuritas se habeat ad objectum fidei....	20
<i>Petes</i> 3° utrum saltem evidentia in attestante sit compossibilis cum fide.....	ibid.
ART. V. — Utrum mysteria fidei sint evidenter credibilia?.	21
<i>Petes</i> 1° quo lumine habeatur cognitio credibilitatis: an supernaturali an naturali?.....	24
<i>Petes</i> 2° utrum, ut aliquis credat, debeat necessario esse ipsi evidens mysteria fidei esse credibilia.....	ibid.
DISSERT. II. — <i>De motivis credibilitatis Religionis christianæ adversus incredulos, vulgo deistas..</i>	25
ART. I. — Quid sit prophetia? An sit possibilis?.....	26
ART. II. — An prophetiæ vim habeant probandi veritatem revelationis?.....	29
ART. III. — Vaticinia prophetarum de religione christiana et ejus authore.....	31
ART. IV. — Miracula Christi et Apostolorum, item promissiones Christi adimpletæ in confirmationem religionis christianæ.....	40
§ I. — Quædam quæstiones circa miracula breviter resolvuntur.....	ibid.
<i>Petes</i> 1° quid sit miraculum.....	ibid.

<i>Petes</i> 2° utrum miraculum sit possibile.....	42
<i>Petes</i> 3° utrum miracula vim habeant probandi veritatem revelationis.....	43
<i>Petes</i> 4° utrum miraculum ut tale certo cognosci possit.....	45
<i>Petes</i> 5° utrum omnia quæ videntur aut dicuntur miracula, sint vera et proprie dicta miracula.....	47
<i>Petes</i> 6° quomodo dignosci potest aliquod miraculum esse factum virtute divina, et non virtute naturæ nobis ignota, ideoque esse verum miraculum.....	ibid.
<i>Petes</i> 7° unde dignosci possit, factum miraculosum quod narratur non esse suppositum et fabulosum.....	49
§ II. — Facta sunt vera miracula in confirmationem Religionis christianæ.....	ibid.
<i>Primum.</i> Libri novi Testamenti non sunt suppositi.....	ibid.
<i>Secundum.</i> Facta quæ narrant sunt vera.....	50
<i>Tertium.</i> Ista facta sunt vera miracula.....	52
§ III. — Prophetiæ et promissiones Christi adimpletæ.....	56
ART. V. — Modus mirabilis et plane divinus quo christiana Religio fuit fundata et propagata.....	57
DISSERT. III. — <i>De actu interno et externo fidei.</i>	60
ART. I. — Utrum sit de necessitate salutis credere aliquid supra rationem naturalem, et quid?.....	ibid.
ART. II. — Cæteræ difficultates circa actum fidei internum expenduntur.....	66
<i>Petes</i> 1° quæ sint credenda necessitate præcepti.....	ibid.
<i>Petes</i> 2° quandonam obliget præceptum fidei.....	67
<i>Petes</i> 3° utrum ad assensum fidei requiratur motio voluntatis.....	69
<i>Petes</i> 4° utrum sufficiat adhærere veritatibus ut de fide credendis definitis ab Ecclesia, negligendo vel etiam ut liberas considerando alias decisiones doctrinales quas Romani Pontifices ediderunt.....	70
ART. III. — De actu fidei externo.....	72
<i>Petes</i> quandonam in praxi quis censeatur facto simulare aut profiteri exterius falsam religionem.....	ibid.
Consecraria.....	73
DISSERT. IV. — <i>De habitu et subjecto fidei.</i>	77
ART. I. — De habitu fidei.....	ibid.
<i>Petes</i> 1° utrum fides recte definiatur ab Apostolo, <i>Hebr. xi, 1: Sperandarum substantia rerum, argumentum non apparentium</i>	ibid.

<i>Petes</i> 2° utrum fides informis sit virtus.....	78
<i>Petes</i> 3° utrum fides sit certior omnibus cognitionibus naturalibus.....	79
<i>Petes</i> 4° utrum fides sit discursiva.....	80
<i>Petes</i> 5° utrum fides sit libera.....	ibid.
ART. II. — De habentibus fidem.....	81
ART. III. — Utrum vera religio falsas tolerare possit.....	85
ART. IV. — Utrum fides rationem naturalem excludat.....	89
DISSERT. V. — <i>De vitiis fidei oppositis</i>	94
ART. I. — De infidelitate in communi.....	ibid.
<i>Petes</i> 1° utrum infidelitas sit peccatum.....	ibid.
<i>Petes</i> 2° utrum omnia opera infidelium sint peccata.....	95
<i>Petes</i> 3° quot sint species infidelitatis.....	ibid.
<i>Petes</i> 4° utrum infideles cogendi sint ad fidem.....	96
ART. II. — De Hæresi.....	97
§ I. — Quid et quotuplex sit hæresis?.....	ibid.
<i>Petes</i> utrum dubius in fide sit hæreticus.....	99
§ II. — De pœnis hæreticorum.....	101
<i>Petes</i> 1° quis possit absolvere ab hæresi.....	106
<i>Petes</i> 2° quam pœnam incurrant legentes libros hæreticorum.....	107
ART. III. — De apostasia.....	108
ART. IV. — De cultuum libertate.....	110
ART. V. — De blasphemia.....	116
<i>Petes</i> cui virtuti opponatur blasphemia.....	118

TRACTATUS DE REGULIS FIDEI

DISSERT. I. — <i>De divina revelatione</i>	119
ART. I. — De natura revelationis divinæ.....	ibid.
ART. II. — Utrum possibilis sit divina revelatio immediata?.....	120
ART. III. — Utrum possibilis sit divina revelatio mediata?.....	122
ART. IV. — Utrum veritatum captum nostrum excedentium, seu mysteriorum, possibilis sit revelatio?.....	123
ART. V. — Utrum divina revelatio fuerit necessaria?.....	125
DISSERT. II. — <i>De Scriptura sacra</i>	131
ART. I. — Quid sit et an sit Scriptura sacra.....	ibid.
<i>Petes</i> utrum singula Scripturæ verba sint a Spiritu sancto dictata?.....	132
ART. II. — De Scripturæ sacræ divisione, apographis et versionibus.....	136

<i>Petes</i> 1 ^o quomodo dividatur Scriptura sacra	ibid.
<i>Petes</i> 2 ^o qua lingua fuerit originaliter scripta Scriptura sacra.	139
<i>Petes</i> 3 ^o quæ sit autoritas textus hebraici et græci, necnon editionis <i>Septuaginta</i>	140
<i>Petes</i> 4 ^o quæ sit autoritas Vulgatæ editionis	141
<i>Petes</i> 5 ^o in quibus Vulgata editio sit authentica : an in aliquibus tantum, et in quibus?	142
<i>Petes</i> 6 ^o utrum liceat legere Scripturam sacram in lingua vulgari	143
ART. III. — De Scripturæ sacræ sensibus	146
<i>Petes</i> 1 ^o quotuplex sit sensus Scripturæ sacræ	ibid.
<i>Petes</i> 2 ^o utrum omnis textus Scripturæ habeat sensum litteralem	147
<i>Petes</i> 3 ^o quis sensus sit potior : an litteralis, vel spiritualis?	ibid.
<i>Petes</i> 4 ^o utrum sensus Scripturæ sit obscurus	148
<i>Petes</i> 5 ^o cujus sit judicare de vero sensu Scripturæ	ibid.
<i>Petes</i> 6 ^o an non sint quædam regulæ ad dignoscendum sensum litteralem Scripturæ	150
DISSERT. III. — <i>De traditionibus</i>	152
ART. I. — Quid, quotuplex sit traditio, et quantæ autoritatis?	ibid.
<i>Petes</i> quæ sit regula dignoscendi traditionem in communi, deinde dignoscendi esse divinam	154
ART. II. — Utrum traditiones divinæ sint necessario admittendæ?	155
ART. III. — De sanctis patribus	159
<i>Petes</i> 1 ^o quænam conditiones requirantur ut aliquis scriptor ecclesiasticus Pater Ecclesiæ nuncupetur	160
<i>Petes</i> 2 ^o quo jure aliqui scriptores ecclesiastici Doctoris titulo fuerint insigniti	161
<i>Petes</i> 3 ^o qua autoritate polleant Patres et Doctores in Ecclesia	162
ART. IV. — De sacra liturgia	164
DISSERT. IV. — <i>De Ecclesia</i>	168
PARS PRIOR. De Ecclesia ante adventum Christi	ibid.
ART. I. — Quomodo Ecclesia christiana existere potuerit ante adventum Christi?	ibid.
ART. II. — Ex quibus constabat religio primæva?	172
ART. III. — Quomodo constituta fuit religio mosaica?	177
ART. IV. — Utrum divina fuerit religio mosaica?	184

ART. V. — Utrum lex seu religio mosaica fuerit abroganda?	186
ART. VI. — Utrum lex seu religio mosaica fuerit abrogata?	192
PARS POSTERIOR. De Ecclesia a Christo intulata	193
ART. I. — Quid sit Ecclesia, et qui sint in ea?	ibid.
ART. II. — Utrum Ecclesia sit visibilis?	200
<i>Petes</i> utrum visibilitas competat sectis hæreticorum	202
ART. III. — De notis veræ Ecclesiæ	ibid.
§ I. — An sint et quæ sint notæ veræ Ecclesiæ?	203
Vera Ecclesia est una	ibid.
Vera Ecclesia est sancta	204
Vera Ecclesia est catholica seu universalis	ibid.
Vera Ecclesia est apostolica	205
§ II. — Cui Ecclesiæ hæc quatuor notæ conveniant?	206
ART. IV. — Utrum Ecclesia possit deficere seu errare in fide et moribus?	210
ART. V. — Utrum Ecclesia sit supremus iudex controversiarum fidei?	215
ART. VI. — Utrum iudicium Ecclesiæ de sensu librorum, seu, ut vocant, de factis dogmaticis, sit infallibile?	218
Solvuntur objectiones	222
<i>Consecrarium</i> . De appellatione a constitutione <i>Unigenitus</i> ad concilium generale futurum	227
ART. VII. — Utrum Ecclesia sit infallibilis in canonizatione sanctorum?	236
DISSERT. V. — <i>De summo Pontifice</i>	242
ART. I. — De primatu S. Petri	ibid.
Solvuntur objectiones	247
ART. II. — De primatu Romani Pontificis	250
Solvuntur objectiones	255
ART. III. — De vi et ratione primatus Romani Pontificis	261
ART. IV. — De infallibilitate seu inerrantia summi Pontificis in definiendis quæstionibus fidei et morum	265
§ I. — Prænotanda	ibid.
§ II. — Vera doctrina asseritur et invictis Scripturæ testimoniis probatur	267
§ III. — Probatur conclusio ex Patribus	272
§ IV. — Probatur conclusio ex conciliis et Pontificibus	275
§ V. — Probatur conclusio ex Patribus, episcopis et theologis Gallicanis	282
§ VI. — Probatur conclusio rationibus	285
§ VII. — Probatur conclusio ex absurdis adversæ sententiæ	287

§ VIII. — Præcluditur commune et præcipuum effugium adversariorum	288
ART. IV. — Solvuntur objectiones	291
ART. V. — De præminencia summi Pontificis supra concilium generale	300
ART. VI. — Solvuntur objectiones	305
ART. VII. — Utrum Pontifici Romano competat summa potestas temporalis?	315
ART. VIII. — Quid sit Cleri Gallicani de ecclesiastica potestate Declaratio anni 1682, et quid de ea sentendum?	323
ART. IX. — Utrum doctrina Declarationis anni 1682, ipsaque Declaratio, Ecclesiæ Gallicanæ merito fuerint attributæ?	329
ART. X. — De Romani Pontificis principatu civili	341
DISSERT. VI. — <i>De conciliis generalibus</i>	349
ART. I. — Quid et quotuplex sit concilium?	ibid.
ART. II. — Utrum necessaria sint concilia generalia?	350
ART. III. — Cujus sit convocare concilium generale?	356
ART. IV. — De convocandis ad concilium generale et illius præside	358
<i>Petes</i> 1° qui sint de jure convocandi ad concilium generale?	ibid.
<i>Petes</i> 2° quis episcoporum numerus requiratur ad concilium generale?	360
<i>Petes</i> 3° utrum episcopi in concilio sint vere iudices, an consilarii tantum	ibid.
<i>Petes</i> 4° cujus sit præsidere concilio generali	361
ART. V. — Utrum concilium generale sit infallibile in definiendis quæstionibus fidei et morum?	362
<i>Petes</i> utrum concilia veritates novas nondum in Ecclesia receptas definiant	363
ART. VI. — Utrum concilium generale debeat necessario confirmari a summo Pontifice?	364
<i>Petes</i> quot sint concilia generalia?	366

TRACTATUS DE SPE

DISSERT. UNICA	369
ART. I. — De spe secundum se et de ejus objecto	ibid.
<i>Petes</i> 1° utrum spes christiana informis sit virtus	ibid.
<i>Petes</i> 2° quodnam sit objectum formale <i>quod</i> spei	370

<i>Petes</i> 3° quodnam sit objectum formale <i>quo</i> spei	371
<i>Petes</i> 4° utrum liceat sperare in homine	372
ART. II. — In quibus sit spes	ibid.
<i>Petes</i> utrum timor spei conjunctus sit bonus	374
ART. III. — De necessitate spei	375
<i>Petes</i> quondam præceptum spei obliget	378
ART. IV. — Quæ sint vitia opposita spei theologicæ?	379

TRACTATUS DE CHARITATE

DISSERT. I. — <i>De charitate secundum se</i>	382
ART. unicus, complectens omnia quæ spectant charitatem secundum se	ibid.
<i>Petes</i> 1° utrum charitas sit proprie dicta amicitia cum Deo ..	384
<i>Petes</i> 2° quodnam sit objectum charitatis	385
<i>Petes</i> 3° utrum eadem specie charitatis diligatur Deus et proximus	386
<i>Petes</i> 4° quomodo charitas se habeat ad alias virtutes	387
DISSERT. II. — <i>De subjecto, causa, augmento et amissione charitatis</i>	388
ART. unicus	ibid.
<i>Petes</i> 1° quodnam sit subjectum charitatis	ibid.
<i>Petes</i> 2° quæ sit causa efficiens charitatis	ibid.
<i>Petes</i> 3° utrum charitas possit augeri	389
<i>Petes</i> 4° quomodo charitas augeatur	ibid.
<i>Petes</i> 5° utrum charitas in hac vita possit esse perfecta	390
<i>Petes</i> 6° utrum quolibet actu charitatis etiam remisso augeatur charitas	ibid.
<i>Petes</i> 7° quondam confertur augmentum gratiæ et charitatis actibus remissis debitum	391
<i>Petes</i> 8° utrum charitas possit amitti	394
<i>Petes</i> 9° utrum per unum peccatum mortale amittatur charitas	396
DISSERT. III. — <i>De charitate erga proximum</i>	397
ART. I. — Utrum homo debeat ex charitate diligere seipsum, corpus suum et peccatores?	ibid.
ART. II. — Utrum inimici sint ex charitate diligendi, eisque exhibenda signa et opera charitatis?	399

<i>Petes</i> utrum offensus teneatur omnia condonare seu remittere inimico reconciliationem petenti?.....	402
DISSERT. IV. — <i>De ordine et præcipuo actu charitatis, qui est dilectio</i>	
ART. I. — Utrum Deus sit magis ex charitate diligendus, quam proximus?.....	ibid.
ART. II. — Utrum homo debeat ex charitate magis se diligere quam proximum?.....	406
<i>Petes</i> utrum homo possit exponere propriam vitam corporalem pro vita corporali proximi.....	409
ART. III. — Quis ordo servandus sit in dilectione proximorum?.....	410
ART. IV. — An et quo sensu liceat diligere Deum et illi servire propter retributionem?.....	413
ART. V. — De præcepto charitatis.....	415
<i>Petes</i> 1º utrum detur speciale præceptum diligendi Deum actu interno.....	ibid.
<i>Petes</i> 2º an teneamur ad agendum semper ex motivo charitatis.....	417
<i>Petes</i> 3º quandonam obliget præceptum charitatis.....	418
DISSERT. V. — <i>De eleemosyna</i>	
ART. I. — Utrum dare eleemosynam sit in præcepto, et quando?.....	421
ART. II. — Variæ quæstiones circa eleemosynam breviter resolvuntur.....	427
<i>Petes</i> 1º utrum quis satisfaciatur præcepto eleemosynæ, pauperi mutuando, commodando, vel vendendo credito.....	ibid.
<i>Petes</i> 2º quantum divites teneantur pauperibus erogare.....	428
<i>Petes</i> 3º ex quibus bonis dari debeat aut possit eleemosyna.....	ibid.
<i>Petes</i> 4º utrum possit fieri eleemosyna de illicite acquisitis.....	429
<i>Petes</i> 5º quis possit facere eleemosynam.....	ibid.
<i>Petes</i> 6º utrum clerici strictius quam laici teneantur ad eleemosynas.....	430
<i>Petes</i> 7º utrum fictus pauper peccet petendo et accipiendo eleemosynas, teneaturque illas restituere.....	ibid.
<i>Petes</i> 8º utrum qui præficatur distributioni eleemosynarum, possit sibi retinere partem, si vere sit pauper.....	ibid.
<i>Petes</i> 9º utrum magistratus possint impedire ne in suis locis pauperes extranei mendicent.....	431

<i>Petes</i> 10º utrum facienda sit eleemosyna voluntarie pauperibus, qui, si vellent, non egerent.....	ibid.
DISSERT. VI. — <i>De correptione fraterna</i>	
ART. I. — Utrum correptio fraterna sit in præcepto, et quæ conditiones requiruntur ut obliget?.....	ibid.
Materia sufficiens.....	433
Notitia peccati.....	434
Spes emendationis.....	ibid.
Necessitas correptionis.....	435
<i>Petes</i> 1º utrum præceptum correptionis fraternæ obliget cum damno corripientis.....	ibid.
<i>Petes</i> 2º an peccatores ipsi hoc præcepto teneantur.....	436
<i>Petes</i> 3º an etiam inferiores teneantur hoc præcepto erga superiores.....	ibid.
<i>Petes</i> 4º an corripendus sit qui peccat ex ignorantia.....	437
ART. II. — <i>De ordine correptionis fraternæ</i>	ibid.
DISSERT. VII. — <i>De vitiis charitati oppositis</i>	
ART. I. — De odio Dei et proximi, de acedia, invidia, discordia, contentione et schismate.....	442
Odiūm Dei.....	ibid.
Odiūm proximi.....	ibid.
Acedia.....	444
Invidia.....	ibid.
Discordia.....	ibid.
Contentio.....	ibid.
Schisma.....	445
ART. II. — <i>De bello</i>	446
<i>Petes</i> 1º utrum bellum sit licitum.....	ibid.
<i>Petes</i> 2º utrum in dubio de justitia belli, sit licitum bellare..	448
<i>Petes</i> 3º utrum possit dari bellum justum ex utraque parte..	449
<i>Petes</i> 4º utrum in bello justo liceat occidere innocentes.....	450
<i>Petes</i> 5º quæ sint obligationes et peccata bellantium.....	451
<i>Petes</i> 6º an liceat principi catholico hæreticos aut gentiles in auxilium advocare.....	452
<i>Petes</i> 7º quandonam præliantes irregulares fiant.....	453
ART. III. — <i>De duello</i>	ibid.
<i>Petes</i> 1º quid sit duellum.....	ibid.
<i>Petes</i> 2º utrum duellum sit licitum.....	454
<i>Petes</i> 3º quæ sint pœnæ duellantium.....	457
<i>Petes</i> 4º utrum, si unus vel ambo ad servandum honorem se	

provocent ad duellum, non animo pugnandi, certo scientes impediendum ab amicis, vel etc., incurrant excommunicationem	459
<i>Petes</i> 5 ^o quis possit absolvere a duello	ibid.
ART. IV. — De scandalo	460
<i>Petes</i> 1 ^o quid sit scandalum	ibid.
<i>Petes</i> 2 ^o quotuplex sit scandalum	461
<i>Petes</i> 3 ^o utrum scandalum activum sit peccatum	462
<i>Petes</i> 4 ^o utrum scandalum activum sit speciale peccatum	462
<i>Petes</i> 5 ^o utrum bona tam spiritualia quam temporalia sint dimittenda pro vitando scandalo passivo	463
<i>Petes</i> 6 ^o utrum liceat occasionem peccandi permittere, ut reus corrigatur	463
<i>Petes</i> 7 ^o utrum liceat justa ex causa etiam occasionem peccati apponere	ibid.
<i>Petes</i> 8 ^o utrum sit semper peccatum scandali, petere ab alio quod non est factururus sine peccato	466
<i>Petes</i> 9 ^o quid sentiendum sit de ornatu mulierum	ibid.

TRACTATUS DE JURE ET JUSTITIA

DISSERT. I. — <i>De jure et dominio</i>	467
ART. I. — Quid et quotuplex jus?	ibid.
ART. II. — Quid et quotuplex sit dominium? Quid usus-fructus et usus?	469
ART. III. — Utrum usus in rebus unico actu consumptilibus distinguatur a dominio?	471
ART. IV. — De possessione	473
<i>Petes</i> 1 ^o quid sit possessio	ibid.
<i>Petes</i> 2 ^o quotuplex sit possessio	474
<i>Petes</i> 3 ^o utrum, amissa possessione, semper amittatur dominium	475
<i>Petes</i> 4 ^o quæ sint privilegia possessionis	ibid.
DISSERT. II. — <i>De subjecto et objecto domini</i>	476
ART. I. — De subjecto et objecto domini in genere	ibid.
ART. II. — De dominio uxorum et filiorumfamilias	479
§ I. — De dominio uxorum	ibid.
<i>Petes</i> 1 ^o utrum uxori ex bonis communibus vel ex fructibus suæ dotis liceat eleemosynas facere	484
<i>Petes</i> 2 ^o utrum maritus ad restitutionem teneatur, si notabilem	

partem honorum communium prodige vel imprudenter impenderit	ibid.
<i>Petes</i> 3 ^o utrum peccet uxor, sublevando ex bonis communibus, vel ex fructibus suæ dotis, parentes suos aut filios ex antecedente matrimonio natos	485
§ II. — De dominio filiorumfamilias	ibid.
<i>Petes</i> 1 ^o utrum possit quandoque filiusfamilias retinere lucra quæ ex propria industria proveniunt	490
<i>Petes</i> 2 ^o utrum filiusfamilias habeat dominium perfectum in bona minuta ac mobilia sibi a parentibus vel cognatis data	491
ART. III. — De dominio clericorum	492
Expenditur mens D. Thomæ, in probationem conclusionis ..	498
<i>Petes</i> 1 ^o quid nomine superflui sit intelligendum	504
<i>Petes</i> 2 ^o quantum requiratur in hac materia ad constituendum peccatum mortale	ibid.
<i>Petes</i> 3 ^o qui veniant nomine pauperum	ibid.
<i>Petes</i> 4 ^o utrum beneficiatis liceat superflua reservare in futurum ad usus pios	505
<i>Petes</i> 5 ^o utrum beneficiato liceat sibi reservare aliquid in futurum	ibid.
<i>Petes</i> 6 ^o utrum beneficiati valide testentur de rebus superfluis	ibid.
<i>Petes</i> 7 ^o utrum pensio quæ in Gallia sacerdotibus a gubernio solvitur, boni ecclesiastici naturam induat	506
DISSERT. III. — <i>De modis acquirendi dominium</i> ..	507
ART. I. — De modis acquirendi dominia rerum quæ nullius sunt	508
§ I. — De occupatione animalium	ibid.
§ II. — Utrum et quomodo peccet qui contra justam prohibitionem venatur aut piscatur, et an teneatur ad restitutionem?	509
§ III. — De thesauris	511
<i>Queritur</i> utrum qui novit thesaurum latere in alieno fundo licite fundum emat, et efficiatur thesauri dominus	513
§ IV. — De rebus derelictis, amissis et vacantibus	514
§ V. — De venis metallicis et aliis non metallicis	519
ART. II. — De primo modo acquirendi dominium rerum quæ sunt alicujus, scilicet de accessione	520
ART. III. — De altero modo acquirendi dominia rerum quæ sunt alicujus, nimirum de præscriptione	522

Vera possessio.....	ibid.
Titulus præsumptus.....	523
Bona fides.....	ibid.
<i>Petes</i> 1° utrum dubitans sitne res sua vel aliena, sit possessor bonæ fidei, possitque præscribere?.....	524
<i>Petes</i> 2° utrum bona fides theologica sufficiat ad præscribendum.....	525
Tempus legitimum.....	526
<i>Petes</i> 1° an et quanto tempore præscribat qui rem bona fide accepit a possessore malæ fidei.....	527
<i>Petes</i> 2° quæ non possunt præscribi.....	529
<i>Petes</i> quomodo interrumpatur vel suspendatur præscriptio...	531
De præscriptione liberativa.....	532
ART. IV. — Utrum præscriptio valeat in foro conscientiæ?.....	534
DISSERT. IV. — <i>De justitia</i>	536
ART. I. — De definitione, objecto et subjecto justitiæ.....	537
ART. II. — De divisione justitiæ.....	538
<i>Petes</i> utrum inter patrem et filium non emancipatum, inter dominum et mancipium, inter virum et uxorem sit justitia proprie dicta.....	539
DISSERT. V. — <i>De actu justitiæ ut sic, nempe de judicio</i>	540
ART. I. — Utrum judicium sit licitum?.....	ibid.
ART. II. — De suspitione et judicio temerario.....	541
Notanda pro praxi.....	545
ART. III. — Utrum dubia de malo proximi sint in meliorem partem interpretanda?.....	548
DISSERT. VI. — <i>De actu justitiæ commutativæ, nempe de restitutione</i>	551
ART. I. — De quidditate et necessitate restitutionis.....	ibid.
<i>Petes</i> utrum præceptum restituendi sit affirmativum vel negativum.....	553
ART. II. — Ex quotuplici titulo nascatur obligatio restituendi?.....	554
ART. III. — Utrum incurratur obligatio restituendi ratione damni illati absque culpa theologica?.....	556
<i>Petes</i> utrum ad restitutionem teneatur qui causam damni inculpabiliter posuit, si postea eam auferre neglexerit...	558

ART. IV. — Utrum culpa theologica venialis inducat obligationem restituendi, et qualem?.....	ibid.
<i>Petes</i> 1° utrum teneatur ad restitutionem qui culpabiliter causam damni posuit, et postea damnum frustra impedire conatus est.....	560
<i>Petes</i> 2° utrum damnificator dubius ad aliquam restitutionem teneatur.....	561
ART. V. — Utrum et quando culpa juridica inducat obligationem restituendi ratione contractus et quasi-contractus, seu officii?.....	562
<i>Petes</i> utrum qui rem vel conductam, vel commodatam, vel depositam remittit per nuntium, teneatur ad restitutionem seu solutionem, si res culpa nuntii pereat.....	563
ART. VI. — Quid et quantum sit restituendum a possessore bonæ fidei ratione rei acceptæ?.....	564
<i>Petes</i> 1° ad quid teneatur possessor bonæ fidei, si rem alienam alteri donaverit.....	569
<i>Petes</i> 2° ad quid teneatur possessor bonæ fidei, si rem alienam gratuito acceptam alteri vendiderit.....	ibid.
<i>Petes</i> 3° ad quid teneatur possessor bonæ fidei qui vendidit rem alienam, quæ postea in manibus emptoris perit....	570
<i>Petes</i> 4° quid agendum, si, postquam agnoscitur rem esse alienam, dominus reperiri non possit.....	ibid.
ART. VII. — Utrum qui bona fide emit rem furtivam, ubi novit esse furtivam, teneatur eam reddere vero domino?..	571
<i>Petes</i> utrum, si quis rem furtivam bona fide emit, et eadem bona fide durante alteri vendidit, res illa debeat adhuc reddi domino.....	572
ART. VIII. — De restitutione facienda a possessore malæ fidei.....	574
<i>Petes</i> 1° quid et quantum restituere teneatur possessor malæ fidei.....	ibid.
<i>Petes</i> 2° utrum malæ fidei possessor teneatur præstare valorem rei, si apud ipsum pereat, certo peritura apud dominum.....	575
<i>Petes</i> 3° ad quid teneatur possessor malæ fidei ratione meliorationis et deteriorationis.....	578
<i>Petes</i> 4° utrum restituere teneatur qui rem furatam in extrema necessitate consumpsit.....	581
<i>Petes</i> 5° utrum qui rem alienam emit a fure, possit eam ipsi reddere, ut pretium solum recuperet.....	ibid.
<i>Petes</i> 6° quid, si res aliena per manus plurium possessorum malæ fidei transierit, ex donatione aut venditione.....	582

<i>Petes</i> 7 ^o utrum fur præter pecuniam ablatam restituere debeat etiam aliquod auctarium	ibid.
<i>Petes</i> 8 ^o utrum possessor malæ fidei possit deducere expensas in re conservanda vel melioranda factas	ibid.
<i>Petes</i> 9 ^o utrum et quid sit restituendum a possessore dubiæ fidei	583
<i>Petes</i> 10 ^o utrum possessor dubiæ fidei præscribere possit, si, facta debita inquisitione, dubium perseveret	585
<i>Petes</i> 11 ^o utrum aliquid debeat restituere qui dubitat an aliquem injuste damnificaverit	ibid.
ART. IX. — Utrum ille qui impedit aliquam a consecutione alicujus boni, teneatur ad restitutionem?	588
<i>Petes</i> quare qui precibus aut suasionibus aliquem impedit a consecutione alicujus boni non tenetur ad restitutionem	591
ART. X. — De restitutione facienda ab his qui injustæ damnificationi cooperantur	592
§ I. — Expenduntur quædam difficultates circa cooperantes in communi	ibid.
§ II. — Expenduntur singuli modi	595
Jubens	ibid.
Consulens	596
Consentiens	601
Palpo	605
Recursus	ibid.
Participans	606
<i>Petes</i> utrum, quando plures immediate concurrunt ad damnum, teneantur ad restitutionem totius in solidum	610
Mutus, non obstans, non manifestans	611
<i>Petes</i> utrum testis qui, a iudice legitime interrogatus, tacet et recusat ferre testimonium, teneatur de damno quod ex ejus silentio sequitur	612
<i>Queritur</i> 1 ^o specialiter utrum confessarius qui ignorantia aut negligentia graviter culpabili non injungit penitenti restitutionem ad quam tenetur, fiat ipse obnoxius huic restitutioni	613
<i>Queritur</i> 2 ^o utrum superior teneatur reparare damnum a suis subditis illatum	614
<i>Queritur</i> 3 ^o utrum ad restitutionem teneantur famuli non impediens damna dominis suis illata	615
§ III. — Quo ordine cooperatores damni teneantur restituere?	ibid.
ART. XI. — Cui sit facienda restitutio?	619
§ I. — Cui bona certa sint restituenda?	ibid.

§ II. — Cui bona incerta sint restituenda?	620
<i>Petes</i> utrum, quando creditor coactus fuit honorum suorum cessionem facere, ipsi vel ejus creditoribus restitutio fieri debeat	622
ART. XII. — Quando sit facienda restitutio?	623
<i>Petes</i> 1 ^o quomodo illud <i>statim</i> sit intelligendum	ibid.
<i>Petes</i> 2 ^o utrum compensanda sint damna ex dilatione restitutionis secuta	624
<i>Petes</i> 3 ^o utrum qui alienum injuste detinet, continuo et singulis momentis peccet	ibid.
<i>Petes</i> 4 ^o utrum sit unum tantum peccatum continuatum, an sint plura numero distincta	625
ART. XIII. — Quo loco, cujus expensis et periculo restituendum sit?	ibid.
ART. XIV. — Cui ex pluribus creditoribus prius sit restituendum?	628
<i>Petes</i> 1 ^o utrum debita ex delicto et ex contractu oneroso, non sint prius restituenda quam debita ex contractu gratuito, v. g., donatione, etc.	631
<i>Petes</i> 2 ^o utrum sit aliquis ordo inter debita ex contractu oneroso ex una parte, et debita ex delicto ex altera	ibid.
<i>Petes</i> 3 ^o utrum qui inter creditores non privilegiatos nec hypothecarios primus petit, sit præferendus	ibid.
<i>Petes</i> 4 ^o utrum creditor pauper diviti anteponi possit	632
<i>Petes</i> 5 ^o utrum debitor sciens se jam imparem esse omnibus debitis suis solvendis, etiam creditori non petenti integre satisfacere possit	ibid.
<i>Petes</i> 6 ^o utrum creditor qui, in hoc casu, integram solutionem accepit, ad restitutionem erga alios teneatur	ibid.
ART. XV. — Quomodo sit restituendum?	633
<i>Petes</i> 1 ^o quomodo reparanda sint damna consociationibus illata, v. g., societati assecurationis contra incendium	634
<i>Petes</i> 2 ^o quomodo reparandum sit damnum reipublicæ illatum	ibid.
ART. XVI. — De causis quæ obligationem restitutionis suspendunt	635
Prima causa. Impotentia	ibid.
Secunda causa. Cessio honorum	638
ART. XVII. — De causis quæ tollunt obligationem restitutionis	640
Prima causa. Compensatio legitima	ibid.
<i>Petes</i> 1 ^o utrum satisfecerit obligationi restituendi qui, debiti immemor, aliquid gratuito creditori donavit	641
<i>Petes</i> 2 ^o utrum famuli quibus videtur salarium suum insufficientem esse, uti possint occulta compensatione	642

<i>Petes 3° utrum damnatus a iudice ad solvendum debitum quod certo non contraxit, vel certo jam solvit, possit se compensare occulte.....</i>	ibid.
<i>Secunda causa. Condonatio.....</i>	643
<i>Tertia causa. Autoritas publicæ potestatis.....</i>	ibid.
<i>Petes 1° quænam Ecclesiæ bona usurpata nunc retineri possint.</i>	645
<i>Petes 2° quænam bona ecclesiastica sint adhuc restitutioni obnoxia, et quomodo.....</i>	646
<i>Petes 3° an possit obtineri facultas emendi bona Ecclesiæ usurpata et nondum condonata.....</i>	647
<i>DISSERT. VII. — De vitio opposito justitiæ distributi- væ, quod est acceptio personarum.....</i>	648
<i>ART. I. — Quid sit acceptio personarum?.....</i>	ibid.
<i>ART. II. — De acceptione personarum in distributione spi- ritualium.....</i>	650
<i>Petes 1° utrum qui ad beneficia seu officia ecclesiastica pro- moveret indignum seu minus dignum, prætermisso digniore, teneatur ad aliquam restitutionem.....</i>	652
<i>Petes 2° an dignus, manifeste scieus alterum esse digniorem, peccet acceptando beneficium, et teneatur damnum illi resarcire.....</i>	654
<i>Petes 3° utrum hucusque dicta in præsentis articulo, exten- denda sint ad officia sæcularia.....</i>	654
<i>Petes 4° quæ sint qualitates ad beneficia rite obtinenda neces- sariæ.....</i>	655
<i>Petes 5° utrum liceat plura beneficia simul possidere.....</i>	ibid.
<i>ART. III. — De tributis.....</i>	
<i>Petes 1° quæ conditiones requiruntur ut tributa licite impo- nantur.....</i>	ibid.
<i>Petes 2° utrum sit licitum defraudare tributa.....</i>	658
<i>Petes 3° utrum tributa de quorum justitia dubitatur solvi debeant in conscientia.....</i>	661
<i>Petes 4° utrum qui merces emit ab eo quem scit injuste defraudasse vectigalia, teneatur illa solvere.....</i>	665
<i>Petes 5° utrum clerici sint exempti a tributis.....</i>	ibid.
<i>Petes 6° utrum bona patrimonialia clericorum sint etiam a tri- butis immunia.....</i>	669

FINIS TOMI TERTII

